

STEAM

DƏRSLİK

3

Buludlara dođru

Buludlara doğru

Aşağıdakı təcrübəni yerinə yetirin:

- Hər hansı bir dərs kitabı götürün;
- Kitabı açın və masaya yerləşdirin;
- Vərəqlərə üfürün və onların hərəkətini müşahidə edin.

Sizcə vərəqlərin hərəkətinə səbəb olan nədir?

İzah

Ətrafımızda hava olsada, lakin biz onu görə bilmirik. Havanı yalnız hiss edə bilirik. Məsələn, külək əsəndə üzümüzdə sərinlik hiss edirik. Külək əsəndə bəzi əşyalar hərəkət edir: ağacların budaqları yellənir, paltarlar ipdə dalğalanır, kağız uçur və ya şar havaya qalxır. Bu hadisələr göstərir ki, hava görünməz olsa da, hərəkət etdikdə əşyaları da hərəkət etdirə bilər.

Araşdırma

Aşağıda təqdim olunan şəkildə müxtəlif cisimlər təsvir olunmuşdur (şəkil 1).

Hava axınının təsiri ilə hərəkət edə bilən və hərəkət etməyən obyektləri müəyyən edin. Onları uyğun olaraq (hərəkət edir) və (hərəkət etmir) işarələri ilə qeyd edin.

 Ay	 Bulud	 Yük maşını
 Bayraq	 Gəmi ☒	 Sar
 Divar	 Qatar ☐	 Dəyirman (pərləri)

Şəkil 1. Külək vasitəsilə hərəkət edən cisimləri seçin.

Müzakirə

Üzərində hərf olan kağız parçalarını şirə çöpü ilə daşıyaraq söz yaradacaqsınız (qruplarla iş).

Yuxarıda qeyd edildiyi kimi kağız parçalarının daşınmasını necə təmin edə bilərsiniz?

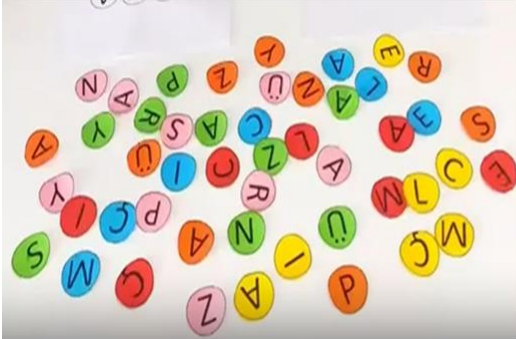
Ləvazimatlar:

- Kağız (A4 və ya rəngli kağız)
- Qayçı
- Qələm
- Şirə çöpü

Fəaliyyətin icrası:

- Kağızı kiçik hissələrə bölün.

Qeyd: Hissələri dairə və ya kvadrat formasında kəsə bilərsiniz (şəkil 2).

Şəkil 2. Kəsilmiş kağız formalarına nümunələr

- Hər bir kağız parçasının üzərinə bir hərf yazın.
- Hər qrupa bir söz təyin olunub, kağız parçalarını həmin sözə uyğun ardıcılıqla düzün.
- Kağızları daşımaq üçün şirə çöplərindən istifadə edin (şəkil 3).

Şəkil 3. Şirə çöplər ilə hərflərin daşınmasına nümunə

Qeyd: qayçıdan istifadə edərkən təhlükəsizlik qaydalarına riayət edin!

Fəaliyyət

Uçan şarını hazırla! (qruplarla iş)

Fəaliyyətin icrası:

- İlk addımda karton stəkanı şəkil üzərində işarələnmiş hissədən qayçı ilə kəsin (şəkil 4);

Səkil 4. Stəkanın kəsilməsi

- İkinci addımda, k silmiŐ stəkanın alt hissəsində bir dəlik a ın. Bunun  c n qay ı və ya qələmdən istifadə edə bilərsiniz. Daha sonra Őarı həmin dəlikdən keçirin. (Őekil 5);

Őekil 5. Őarın dəlikdən keçirilməsi

- Őarı hava ile doldurun v  ucunu möhkəm tutun (Őekil 6);

Őekil 6. HazırlanmıŐ yekun modelin

- Şarın ucunu buraxın və şarın hərəkətini müşahidə edin və səbəbini izah edin (şəkil 7);

Şəkil 7. Hazırlanmış modelin yuxarı qalxma anı

- Şifahi təqdimat edərək müşahidələrinizi siniflə paylaşın.